

Ruurd Jelle van der Leij (l.) veranderde 3 hectare grond achter zijn huis in het Friese Oldeholtspade in een heus natuurgebied. Rechts: zijn vriend Ruben Hein. beeld Marloes Hiemstra

INTERVIEW RUURD JELLE VAN DER LEIJ OVER STICHTING "AANPOTEN"

Handen uit de mouwen voor natuur

● Aukelien Wierenga

Twee vrienden –een ecooloog en een muzikant– planten door het hele land bomen en struiken aan om de natuur een handje te helpen. Grondeigenaren staan in de rij om van hun weiland een natuurgebiedje te laten maken.

„Een nieuwe libel“, roept Ruurd Jelle van der Leij vergenoegd, terwijl hij een foto maakt. „Dit is de kleine roodoogjuffer. Deze is vanochtend als larve uit het water gekropen. Hij moet nog drogen om te kunnen vliegen. De grote roodoogjuffer zit hier ook.“

Van der Leij, ecooloog en fotograaf, heeft de 3 hectare grond achter zijn huis in het Friese Oldeholtspade omgevormd tot een gevarieerd waterlandschap. Hij liet grote geulen graven, waarin het water rust op een ondoordringbare, natuurlijke leemlaag in de bodem.

Hij maakte ook een wand, waarin ijsvogels nestelen. Het nieuwe natuurgebied trekt zeldzame insecten aan. Hij telde en fotografeerde inmiddels tientallen soorten libellen: de kleine roodoogjuffer is nummer 36.

Landschapspijn

Veel oorspronkelijke, Nederlandse natuur verdwijnt in rap tempo. Van der Leij ziet het met lede ogen aan. „Als ik vanuit Duitsland bij Emmen de grens oversteek, word ik depressief. Ik heb echt last van landschapspijn, zoals ze dat noemen. Het kleinschalige, ouderwetse landschap met wallen, struiken, bloemen en de bijbehorende dieren verdwijnt steeds meer. In die somberheid wilde ik niet blijven hangen. Daarom ben ik zelf wat gaan doen.“ Samen met zijn vriend en muzikant Ruben Hein startte hij eind 2022 het initiatief "Aanpoten".

Inheems

Op het onlineplatform kunnen mensen doneren voor natuurherstel. Dit geld wordt gebruikt voor de aanschaf van in Nederland gekweekte inheemse bomen en struiken. Mensen met meer dan een halve hectare grond kunnen een aanvraag doen voor het laten aanplanten van de bomen en strui-

36
soorten libellen
telt natuurgebied
achter het huis
van Van der Leij

”

In Estland
wordt hoogveen
afgegraven en als
potgrond verkocht
aan Nederland

Ruurd Jelle van der Leij, oprichter stichting "Aanpoten"

ken. Inmiddels loopt het storm. Er is meer dan 60.000 euro gedoneerd en er staan 200 aanvragen te wachten. „We maken mensen heel blij met het aanpoten“, zegt Van der Leij. „We worden overal hartelijk ontvangen.“

Natuurherstel

Van der Leij en Hein proberen zo veel mogelijk het oude landschap te herstellen. Vanwege schaalvergroting zijn percelen samengevoegd en oude wallen en heggen verdwenen. Van der Leij: „Wist je dat er in Nederland 250.000 kilometer heg is verdwenen? Wij kunnen dit verlies nooit compenseren, want we planten ongeveer 10 kilometer heg per jaar aan. Maar waarschijnlijk kunnen we over tien jaar concluderen dat we toch iets bereikt hebben.“

Inmiddels is Aanpoten een stichting geworden en gaan de initiatiefnemers het groter aanpakken. Naast het aanpoten van planten gaan ze ook land opkopen in Nederland en in het buitenland, zodat bestaande natuur behouden blijft. Van der Leij komt regelmatig in Estland, waar de natuur lijkt op die van Nederland in de jaren 50. „Ik was in Estland om de korhoender te fotograferen. Achter mij werd met graafmachines hoogveen

afgegraven. Terwijl in dat gebied bijzondere vogels zoals korhoenders, grutto's en kraanvogels voorkomen. Die grond wordt in Nederland verkocht als potgrond. We investeren in Nederland veel geld aan het herstel van hoogveen, maar in Estland wordt het veen afgegraven. En dan hebben we het over één Europa. Daar word ik echt heel triest en boos van.“

Ijsvogels

Van der Leij studeerde af op de ecologie van het wad en houdt zich nu vooral bezig met insecten. „Bij insecten zie je de ecologische relaties heel goed. Sommige wilde bijensoorten zijn afhankelijk van één waardplant voor hun voedsel en voortplanting. Het is zo wonderlijk hoe dat werkt. Er staat hier één grote wederik te bloeien, en daar vliegt nu de gewone slobkousbij op.“

De liefde voor de natuur geeft hij weer door aan anderen. „Ik vind het waardevol om mijn kinderen op deze rustige plek te laten opgroeien“, zegt Van der Leij, vader van Jola (5) en Lena (8), terwijl hij kijkt naar ruziënde ijsvogels die over het water vliegen. „Zie je die ijsvogels? Het is oorlog daar. Er zit een derde exemplaar bij het nest, en dan hoor je deze hoge, schrille tonen.“